

Заняття

Тема. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості.

Мета заняття: сформувати уявлення щодо сутності дидактики, розглянути державні документи, що визначають зміст шкільної освіти, зрозуміти взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.

ПЛАН

1. Поняття про дидактику: суть, функції, зв'язок з іншими предметами, завдання дидактики. Основні категорії дидактики.
2. Стандарти освіти.
3. Загальна характеристика змісту освіти. Державні документи, що визначають зміст шкільної освіти.
4. Характеристика навчальних планів, програм і підручників національної школи.
5. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

У першому питанні зверніть увагу на те, що дидактика вирішує такі завдання: що вивчати, як і за допомогою яких засобів вивчати; виділяють теоретичну і практичну функції дидактики. Навколо основних категорій дидактики (освіта, знання, навчання, методи навчання тощо) будується вся система понять дидактики.

У другому питанні зверніть увагу на структуру державного стандарту загальної середньої освіти; інваріантну та варіативну складові змісту загальної середньої освіти, базовий навчальний план, навчальні програми, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів.

Третє питання зверніть увагу на те, що зміст освіти — це педагогічна категорія. Зміст освіти не копіює соціальне замовлення, а інтерпретує його засобами педагогічної науки. Державний стандарт освіти — сукупність норм, які визначають вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів.

Він розробляється для кожного освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня та напряму підготовки (спеціальності) і затверджується Кабінетом Міністрів України. Підлягає перегляду та перезатвердженню не рідше, як один раз на десять років.

Складовими державного стандарту освіти є освітня характеристика (основні вимоги до якостей і знань особи, яка здобула певний освітній рівень), освітньо-кваліфікаційна характеристика (основні вимоги до професійних якостей, знань і вмінь фахівця, необхідних для успішного виконання професійних функцій), нормативна частина змісту освіти і тести.

У четвертому питанні зверніть увагу на те, що базовий навчальний план складено з урахуванням того, що повна середня освіта є обов'язковою, а школа загальноосвітньою; основою для складання робочих шкільних та індивідуальних навчальних програм є типові програми. Нині гостро стоїть питання якості варіативних підручників, поліфункціональних засобів навчання та інноваційних технологій.

П'яте питання: зверніть увагу на те, що загальна і політехнічна освіта — базові у профорієнтації та професійному навчанні. Професійна освіта — сукупність знань, практичних умінь і навичок, необхідних для виконання роботи в певній галузі трудової діяльності.

ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ЗАВДАННЯ

Засвойте визначення понять: дидактика, категорії дидактики, зміст освіти, знання, уміння, навички, державний стандарт загальної середньої освіти, навчальний план, навчальна програма, підручник, посібник, інваріантна та варіативна складові змісту освіти, політехнічна освіта, професійна освіта, загальна освіта.

ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке дидактика?
2. Перерахуйте основні категорії дидактики.
3. Проаналізуйте суперечності, які є рушійними силами навчального процесу.
4. Перерахуйте і поясніть зміст, принципи системи освіти, сформульовані у Державній національній програмі “Освіта” (“Україна XXI ст.”).
5. Обґрунтуйте вимоги, яким має відповідати зміст освіти.
6. Що таке навчальний план?
7. Проаналізуйте вимоги до навчальних програм.
8. Перерахуйте вимоги до підручника, охарактеризуйте його структуру.
9. Що таке загальна освіта?
10. Чому у процесі вивчення навчальних дисциплін необхідно здійснювати внутріпредметні та міжпредметні зв'язки.
11. Розкрийте сутність політехнічної освіти.
12. Розкрийте сутність професійної освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. — 3-тє вид., стереотип. — К. : Академвидав, 2009. — 616 с.

2. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /І. В. Зайченко. - К.: Освіта України : КНТ, 2008. – 528с. // <http://www.twirpx.com>
3. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: Навч. посіб. - К.: Знання, 2006. - 311с. - (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).